

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

בית הספר לחינוך תשפ"ד 2023-2024

שם הקורס: מדיניות חינוכית

מס' קורס: 12920084

שם המרצה: פרופ' יריב פניגר

יעדי ההוראה:

מהי מדיניות חינוכית? על ידי מי היא נקבעת ובאילו נסיבות? מדוע רפורמות חינוכיות אינן משיגות, בדרך כלל, את יעדיהן? כיצד חוקרים מדיניות? שאלות אלו ואחרות יעמדו במרכז של קורס זה שמטרתו הינה להכיר גישות שונות, מושגים, וכלים תיאורטיים ומחקריים להבנה ולניתוח של מדיניות חינוכית. חלקו הראשון של הקורס יסקור גישות תיאורטיות ומתודולוגיות שונות לחקר מדיניות החינוך. בחלקו השני של הקורס נערוך היכרות עם כמה חוקרים ומחקרים בולטים מתחום מדיניות החינוך.

פרשיות לימודים:

- מבוא: מהי מדיניות חינוכית?
- חקר מדיניות חינוכית במבט היסטורי
- גישות סוציולוגיות לחקר מדיניות החינוך
- ניתוח מדיניות חינוכית מהפרספקטיבה של מדע המדינה והמשפט
- חקר מדיניות החינוך על ידי כלכלנים
- טכנולוגיה ומדיניות חינוך
- מבחנים סטנדרטיים
- בחירת הורים בחינוך

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
	נוכחות חובה
12% -	דו"חות קריאה
88% -	מטלה מסכמת
100% -	סה"כ

רשימה ביבליוגרפית:

עברית (לפי סדר השיעורים)

כהן, ד. ק. (2010). מקצוע ההוראה: ככל שמשתנה, נותר בעינו. בתוך: נ. מיכאלי וג. פישר (עורכים) שינוי ושיפור במערכות חינוך. ירושלים: מכון ברנר וייס ואבני ראשה.

פניגר, י', בר היים א', גורודזייסקי א' ואילון ח'. 2023. רפורמות חינוכיות והישגים השכלתיים ותעסוקתיים ארוכי טווח של מי שלמדו בתיכון בשנות התשעים: מוצא ומגדר בקרב יהודים. קריאות ישראליות, 3, 70-108.

פרי-חזן, ל' 2018. הסדרת לימודי ליבה בחינוך החרדי בפרספקטיבה השוואתית. משפט חברה ותרבות, א' 493-525.

בלס, נ' ובלייך, ח' 2020. ההוצאה לכיתה ולתלמיד במערכת החינוך היסודי. ירושלים: מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל.

פולק, א' 2015. בגין: מנהיג מחנה השלום - גלגולה של תכנית לימודים משולחן השר לשולחן הכיתה. בתוך: א. פולק, ע. סיגל וא. לפסטיין (עורכים) פדגוגיה בישראל: פעילות ושיח בכיתות הלימוד. באר-שבע: המעבדה לחקר הפדגוגיה, המחלקה לחינוך, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב.

גולדשמידט, ג' 2019. מדוע עלינו לשחרר את ילדינו ממדיה אלקטרונית בגנים ובבתי הספר? עיונים בחינוך: כתב עת למחקר בחינוך 17-19: 585-598.

איילון, ח., בלס, נ., פניגר, י. ושביט, י. 2019. אי-שוויון בחינוך: ממחקר המדיניות. ירושלים: הוצאת מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל. פרק 2.

סאלברג, פ. 2015. לומדים מפינלנד: תובנות ממערכת חינוך מוצלחת. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון מופ"ת. עמ' 33-11.

* יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
** אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
*** על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

Taylor, S., Rizvi, F., Lingard, B. and Henry, M. 1997. *Educational Policy and the Politics of Change*, London: Routledge. Ch. 2

Vinovskis, M. A. 2009. Historians and Educational Policy Research in the United States. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Lauen, D. L. and Tyson, K. 2009. Perspectives from the Disciplines: Sociological Contributions to Education Policy Research and Debates. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

McDonnell, L. M. 2009. A Political Science Perspective on Education Policy Analysis. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.) *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Carnoy, M. 2009. Policy Research in Education: The Economic View. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Dixon, M. L., Borman, K. M. and Cotner, B. A. 2009. Current Approaches to Research in Anthropology and Education. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Zhao, Y. and Lei, J. 2009. New Technology. In: G. Sykes, B. Schneider and D. N. Plank (eds.), *Handbook of Education Policy Research*. New York and London: Routledge.

Jabbar, H. 2015. "Every Kid Is Money" Market-Like Competition and School Leader Strategies in New Orleans. *Educational Evaluation and Policy Analysis* 37(4): 638-659.